

Kvalitetsstandard for voksenspecialundervisning

Lovgrundlag for ydelsen	<p> Lov om specialundervisning for voksne.</p> <p> Indholdet i ydelserne er nærmere fastlagt i bekendtgørelse nr. 378 af 28. april 2006. I øvrigt henvises til vejledning af 2. juli 2009 om Specialundervisning for voksne.</p>
Hvem kan modtage ydelsen?	<p> Borgere over den undervisningspligtige alder (efter folkeskolens 9. klasse) med fysisk eller psykisk handicap, der som følge af deres funktionsnedsættelse har behov for en særlig tilrettelagt undervisning og rådgivning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voksne med bevægelsesvanskeligheder • Voksne med synsnedsættelse • Voksne med tale-, stemme - og sprogproblemer • Voksne med hørenedsættelse • Voksne med erhvervet hjerneskade • Voksne med personlighedsmæssige, psykiatriske, psykiske og sociale vanskeligheder • Voksne med psykiske udviklingshæmning/generelle indlæringsvanskeligheder samt • Pårørende til borgere, der har fået varigt nedsat funktionstab.
Hvad er formålet med ydelsen?	<p> Formålet med voksenspecialundervisning er, at borgeren ”lærer at leve med” et varigt nedsat funktionstab.</p> <p> Specialundervisningen skal afhjælpe eller begrænse virkningerne af borgerens funktionsnedsættelse og forbedre borgerens mulighed for at benytte kompenserende strategier, metoder og hjælpemidler, der øger borgerens mulighed for aktiv deltagelse i samfundslivet.</p> <p> Ved kompenserende specialundervisning forstås et tilbud om en tidsbegrænset, fremadskridende, målrettet undervisning, der skal være tilrettelagt og tilpasset den enkeltes forudsætninger, færdigheder og behov.</p>
Hvilke aktiviteter kan fx indgå i ydelsen	<p> Kompenserende specialundervisning for voksne dækker over en række forskellige undervisningsaktiviteter.</p> <p> Hovedaktiviteten består i, at borgeren modtager særligt tilrettelagt undervisning, herunder evt. fagundervisning eller kommunikationsundervisning. Der kan ydes specialpædagogisk bistand, hvis det er nødvendigt, for at borgeren kan få udbytte af undervisningen, ligesom der kan gives rådgivning og vejledning af deltageren.</p> <p> Undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, der er nødvendige, stilles gratis til rådighed.</p> <p> Befordring ydes efter behov over denne lovgivning. Transporten arrangeres af undervisningsudbydere.</p>
Hvad indgår ikke i ydelsen?	<p> Tilbud om specialundervisning gives ikke hvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lignende tilbud kan dækkes efter anden lovgivning (LAB, SEL, Sundhedsloven, etc.) - formålet er at vedligeholde borgerens funktionsniveau - tilbuddet alene handler om instruktion i forbindelse med brug af hjælpemidler <p> Der gives ikke tilbud om specialundervisning til personer, der er indlagt på sygehus.</p>

Visitation	<p>Forud for igangsættelsen af et undervisningsforløb vil der blive foretaget en udredning af borgerens behov for kompenserende specialundervisning.</p> <p>Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at betale udredning, uanset om Lyngby-Taarbæk Kommune efterfølgende bevilger voksenspecialundervisning.</p> <p>Herefter udfærdiger udbyderen af undervisningen en undervisningsplan i samråd med borgeren, hvori mål, udviklingssigte, indhold og omfang beskrives. I planen skal der gøres rede for mulighederne for progression, idet der ikke kan gives tilbud om specialundervisning, hvis formålet alene er at vedligeholde funktionsniveauet.</p>
Hvilke kriterier indgår for tildeling af ydelsen?	<p>Der skal forud for visitation til specialundervisning foreligge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En anmodning om specialundervisning • En afdækning af den enkelte borgers behov og forudsætninger • En udredning om undervisning og vejledning om, hvordan lærer borgeren at kompensere for sin funktionsnedsættelse, eller om et andet tilbud er mere relevant
Ydelsens omfang (hyppighed)	<p>Omfang og varighed kan variere alt afhængigt af den enkeltes behov og funktionsniveau.</p> <p>I udgangspunktet bevilges normalt for en kortere periode, for herefter med udgangspunkt i en evaluering af borgerens udbytte og fremskridt i undervisningen, at vurdere behovet for forlængelse.</p> <p>Undervisningen bliver individuelt tilrettelagt og kan foregå på hold eller individuelt. Periode og timetal tildeles efter behov. Der tildeles undervisning i maksimalt et halvt år ad gangen, hvorefter der evt. kan revideres efter evaluering.</p>
Hvad koster ydelsen for borgerne?	Der er ingen egenbetaling.
Hvordan følges op på ydelsen?	Underviser eller udbyder af undervisningen skal fremsende evalueringsrapport ved undervisningsforløbet ophør. Evalueringen skal forholde sig til den enkelte borgers udbytte af undervisningen, og progression i forløbet.
Særlige bemærkninger	Specialundervisning for voksne kan ikke være prøveforberedende undervisning eller uddannelse.
Sagsbehandlingsfrist	14 dage.

2. Voksne med bevægevanskeligheder

Hvem leverer ydelsen?	Bl.a. SUKA og AOF
Hvem kan modtage ydelsen?	Voksne med betydelige muskel- og skelet-lidelser med heraf følgende bevægeproblemer forårsaget af kroniske og progredierende neurologiske lidelser, hjerneskader eller lammelser. Det skal samtidig skønnes, at undervisningen vil kunne begrænse eller afhjælpe følgerne af funktionsnedsættelsen.
Hvem kan ikke modtage ydelsen?	<ul style="list-style-type: none">• Borgere med ny-erhvervet funktionstab – hvor der er tilbud om genoptræningsforløb
Hvad er formålet med ydelsen?	At afgrænse eller afhjælpe følgerne af funktionsnedsættelsen.
Hvad undervises der i?	Undervisningen omfatter i overvejende grad kompenserende specialundervisning, hvor det handler om at ”lære at” leve med handicappet.
Hvad indgår ikke i undervisningen?	- Fysisk og kognitiv genoptræning. - Instruktion og oplæring i brug af hjælpemidler.
Omfang af ydelsen?	Tilbydes typisk i relativt få lektioner i afgrænsede tidsforløb Der bevilges kortere forløb med henblik på løbende at kunne følge udbyttet af undervisningen.
Hvordan følges op på ydelsen?	Underviser eller udbyder af undervisningen skal fremsende evalueringsrapport ved undervisningsforløbet ophør. Evalueringen skal forholde sig til den enkelte borgers udbytte af undervisningen, og progression i forløbet. .
Særlige bemærkninger	

3. Voksne med synsnedsettelse

Hvem leverer ydelsen?	Kommunikationscentret, Region Hovedstaden, Dansk Blindesamfund samt Blindes Oplysningsforbund i Storkøbenhavn.
Hvem kan modtage ydelsen?	Voksne med synsnedsettelse. Pårørende til borgere med synsnedsettelse.
Hvem kan ikke modtage ydelsen?	
Hvad er formålet med ydelsen?	At kompensere for følgerne af en synsnedsettelse og lære at leve med handicappet. At øge selvtilliden og skabe nye handlemuligheder med henblik på at opnå større grad af selvaktivitet og aktiv deltagelse i samfundslivet.
Hvad undervises der i?	Undervisningen omfatter blandt andet <ul style="list-style-type: none">- kommunikation- anvendelse af kommunikationshjælpemidler og kommunikationsprogrammer- mobilitytræning- undervisning i almindelig daglig livsførelse samt- anvendelse af informationsteknologi Der kan også gives kompenserende undervisning i forhold til tekstsproglige vanskeligheder, der har tilknytning til synsnedsettelsen. Det store hundeførerkursus via Dansk Blindesamfund., herunder træning i at kunne bruge en førerhund. Der kan tilbydes nyblindekurser og pårørendekurser.
Hvad indgår ikke i ydelsen?	
Omfang af ydelsen?	Kursustilbud med relativt få lektioner og i tidsbegrænsede forløb. Der bevilges kortere forløb med henblik på løbende at kunne følge udbyttet af undervisningen. Ofte er den kompenserende specialundervisning suppleret med hensyntagende undervisning og med specialpædagogisk bistand.
Hvordan følges op på ydelsen?	Underviser eller udbyder af undervisningen skal fremsende evalueringsrapport ved undervisningsforløbet ophør. Evalueringen skal forhold sig til den enkelte borgers udbytte af undervisningen, og progression i forløbet.
Særlige bemærkninger	

4. Voksne med tale-, stemme - og sprogproblemer

Hvem leverer ydelsen?	Kommunikationscentret, Region Hovedstaden, Kommunikationscentret i Hillerød samt Center for Specialundervisning i Københavns Kommune
Hvem kan modtage ydelsen?	<p>Voksne med tale- og sprogvanskeligheder omfatter personer med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stammelidelser - stemmeproblemer - udtaleproblemer og sprogproblemer <p>Det kan f.eks. være voksne med afasi på grund af en hjerneskade eller neurologisk sygdom eller mennesker med stammen samt strubeløse.</p> <p>Problemerne skal have et omfang, hvor der er tale om en funktionsnedsættelse, der giver væsentlige begrænsninger i den pågældendes livsførelse, herunder eventuel beskæftigelse.</p> <p>Specialpædagogisk bistand i form af rådgivning og vejledning samt information og undervisning af pårørende kan udgøre et centralt element i det specialpædagogiske tilbud.</p>
Hvem kan ikke modtage ydelsen?	Borgere med en genoptræningsplan efter ny-opstået funktionstab og hvor der er tilbud om genoptræning.
Hvad er formålet med ydelsen?	At afhjælpe de mentale og psykiske følger efter en funktionsnedsættelse.
Hvad undervises der i?	<p>Undervisning handler om at "lære at" leve med funktionstab, lære at begå sig socialt og kunne deltage aktivt i samfundslivet.</p> <p>Specialpædagogisk bistand i form af rådgivning og vejledning samt information og undervisning af pårørende kan udgøre et centralt element.</p> <p>Tager afsæt i den konkrete funktionsnedsættelse.</p>
Hvad undervises der ikke i?	
Omfang af ydelsen?	<p>Specialundervisningen gives både i tidsmæssigt afgrænsede forløb og med relativt få lektioner og i mere intensive forløb med et større antal lektioner.</p> <p>Der bevilges kortere forløb med henblik på løbende at kunne følge udbyttet af undervisningen.</p>
Hvordan følges op på ydelsen?	Underviser eller udbyder af undervisningen skal fremsende evalueringsrapport ved undervisningsforløbet ophør. Evalueringen skal forhold sig til den enkelte borgers udbytte af undervisningen, og progression i forløbet.
Særlige bemærkninger	

5. Voksne med hørenedsættelse

Hvem leverer ydelsen?	Kommunikationscentret, Region Hovedstaden
Hvem kan modtage ydelsen?	Voksne med hørenedsættelse, herunder hørehæmmede, døve og døvblevne.
Hvem kan ikke modtage ydelsen?	
Hvad er formålet med ydelsen?	At borgeren tilegner sig mestringsstrategier i forbindelse med tinnitus og hyperacusis (nedsat tolerance for almindelige dagligdags lyde, lydoverfølsomhed) samt Morbus Menière.
Hvad undervises der i?	<p>Undervisningen tager udgangspunkt i den ændring, som belastningen medfører i forhold til aktiviteter og deltagelse i dagligdagen, både i hjemmet og i samfundslivet, herunder tilknytning til arbejdsmarked/uddannelse.</p> <p>Der kan undervises i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kommunikation - anvendelse af tegnsprog - anvendelse af tegnsprog - anvendelse af anden nonverbal/verbal kommunikation <p>Specialundervisningen handler ligeledes om at lære leve med brugen af høreapparater og høretekniske hjælpemidler.</p> <p>Specialundervisning af pårørende samt rådgivning og vejledning er ofte anvendte støtteformer.</p>
Hvad indgår ikke i undervisningen?	- Den tekniske instruktion i anvendelse af høreapparater.
Omfang af ydelsen?	<p>Afgrænsede forløb både tids- og timemæssigt.</p> <p>Der bevilges kortere forløb med henblik på løbende at kunne følge udbyttet af undervisningen.</p> <p>For døvblevne kan der være behov for mere intensive kursusforløb, fordi der er tale om en ændret livssituation med en ny kommunikation.</p>
Hvordan følges op på ydelsen?	Underviser eller udbyder af undervisningen skal fremsende evalueringsrapport ved undervisningsforløbet ophør. Evalueringen skal forhold sig til den enkelte borgers udbytte af undervisningen, og progression i forløbet.
Særlige bemærkninger	<p>Sager vedr. undervisning i at anvende høretekniske hjælpemidler, samt undervisning i mestringsstrategier i forbindelse med tinnitus og hyperacusis behandles i Socialcenteret.</p> <p>Instruktion i anvendelse af høreapparater bevilges i Ældreservice.</p>

6. Voksne med erhvervet hjerneskade

Hvem leverer ydelsen?	Center for Hjerneskade, Kommunikationscentret, Region Hovedstaden samt Kommunikationscentret i Hillerød.
Hvem kan modtage ydelsen?	Voksne med erhvervede hjerneskader, som medfører kognitive vanskeligheder og kommunikationsvanskeligheder, der ofte er kombineret med andre problemer, som f.eks. bevægeproblemer og personlighedsmæssige problemer.
Hvem kan ikke modtage undervisningen?	- Borgere, der har tilbud om et genoptræningsforløb
Hvad er formålet med ydelsen?	At lære at leve med funktionsnedsættelsen, erkende egne begrænsninger og lære at mestre de nye livsvilkår. Desuden lære at kompensere for hjerneskadens følger med hensyn til koncentrationsproblemer, isolation, hukommelsesproblemer, social adfærd samt syns- og orienteringsproblemer.
Hvad undervises der i?	Gennem undervisning at lære at leve med følgerne af en hjerneskade. Det kan handle om: <ul style="list-style-type: none">- nye indlæringsstrategier- opøvelse af nye funktionsmåder og- hjælp til selverkendelse- kommunikationsundervisning- kompenserende undervisning i forhold til tekstsproglige vanskeligheder, der har tilknytning til den erhvervede hjerneskade Råd og vejledning samt specialundervisning af pårørende udgør en væsentlig del af den samlede specialundervisning for senhjerneskadede.
Hvad indgår ikke i undervisningen?	- Genoptræning - Instruktion i hjælpemidler
Omfang af ydelsen?	Undervisningen strækker sig ofte over længerevarende forløb med undervisning flere gange om ugen. Der kan dog også være tale om intensive undervisningsforløb på fuld tid. Undervisningen foregår ofte som holdundervisning.
Hvordan følges op på ydelsen?	Underviser eller udbyder af undervisningen skal fremsende evalueringsrapport ved undervisningsforløbet ophør. Evalueringen skal forhold sig til den enkelte borgers udbytte af undervisningen, og progression i forløbet.
Særlige bemærkninger	Der kan være behov for, at undervisningen suppleres og følges op af tilbud efter anden lovgivning.

7. Voksne med personlighedsmæssige psykiatriske, psykiske og sociale vanskeligheder

Hvem leverer ydelsen?	Kommunikationscentret, Region Hovedstaden.
Hvem kan modtage ydelsen?	Målgruppen omfatter voksne med diagnosticerede sindslidelser, autismspektrumforstyrrelser, ADHD eller tilsvarende lidelser.
Hvem kan ikke modtage ydelsen?	<ul style="list-style-type: none"> - Borgere i botilbud - Borgere, der modtager anden lignende hjælp, herunder praktisk hjælp og/eller socialpædagogisk støtte i hjemmet - Borgere i en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov
Hvad er formålet med ydelsen?	<p>At lære strategier og teknikker, der giver bedre forudsætninger for at deltage i eksempelvis anden undervisning eller for at klare et aktivt og selvstændigt hverdagsliv.</p> <p>At kompensere for handicapet.</p>
Hvad undervises der i?	<p>Undervisning i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kommunikationsundervisning - mestringsstrategier for social adfærd og personlig fremtræden - konflikthåndtering og problemløsning - nye strategier og værktøjer for hukommelse og koncentration - strukturering - kognitive strategier til ændring af negative tanker og mønstre samt - opøvelse i støtte til deltagelse i ordinære undervisnings- og uddannelsesforløb.
Hvad indgår ikke i undervisningen?	
Omfang af ydelsen?	Undervisning foregår normalt på hold og oftest med relativt få lektioner pr. uge i længerevarende forløb.
Hvordan følges op på ydelsen?	Underviser eller udbyder af undervisningen skal fremsende evalueringsrapport ved undervisningsforløbet ophør. Evalueringen skal forholde sig til den enkelte borgers udbytte af undervisningen, og progression i forløbet.
Særlige bemærkninger	

8. Voksne med psykiske udviklingshæmning/generelle indlæringsvanskeligheder

Hvem leverer ydelsen?	SUKA og Egedammen i Hillerød.
Hvem kan modtage ydelsen?	Udviklingshæmmede borgere på grund af medfødt eller tidligt erhvervet udviklingshandicap.
Hvem kan ikke modtage ydelsen?	- Borgere i tilbud, hvor undervisningens indhold allerede er eller kan blive en del af tilbuddet. Det kan være borgere i botilbud eller borgere, der modtager socialpædagogisk støtte i eget hjem (§ 85) -
Hvad er formålet med ydelsen?	Undervisningen har til formål at kompensere for: - begrænsninger i almen viden, herunder evne til syntesedannelse - vanskeligheder med overblik, planlægning og strukturering
Hvad undervises der i?	Undervisningen skal give borgeren nye kompetencer og handlemuligheder, der kan anvendes i hverdagen, eventuelt i forbindelse med beskæftigelse. Undervisningen skal også bidrage til at afhjælpe vanskeligheder vedrørende kommunikation og begrænsninger i sociale kompetencer, der kan have et lavt selvværd og social isolation som følgevirkning. Der kan gives undervisning i IT og internetbaserede løsninger. Undervisningens mål og indhold bliver tilrettelagt på baggrund af relevante oplysninger og aftales sammen med deltageren, eventuelt med inddragelse af pårørende eller en kontaktperson.
Hvad indgår ikke i undervisningen?	
Omfang af ydelsen?	Korterevarende forløb, ofte holdundervisning. Der bevilges kortere forløb med henblik på løbende at kunne følge udbyttet af undervisningen.
Hvordan følges op på ydelsen?	Underviser eller udbyder af undervisningen skal fremsende evalueringssrapport ved undervisningsforløbet ophør. Evalueringen skal forholde sig til den enkelte borgers udbytte af undervisningen, og progression i forløbet.
Særlige bemærkninger	